

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่ประเทศไทยได้วางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ถึง แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของคนเป็นสำคัญแต่ปัจจุบันกลับพบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาการพัฒนาคน ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาประเทศไทยใน ระยะเวลาที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ ได้ให้ความสำคัญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมากกว่าด้านสังคม ประกอบกับ การไหลบ่าของคลื่นวัฒนธรรม วิวัฒนาการ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าสู่สังคมไทยอย่าง ง่ายดายและต่อเนื่อง ในขณะที่คนไทย ส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีพอทำ ให้คนไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมเปลี่ยนไป¹ การที่ ประชาชนมีพฤติกรรม เข้าข่ายบั่นทอนการเป็นคนดี มีแนวคิด วิถีชีวิต ค่านิยม ที่เบี่ยงเบนไปจาก ความดีงามตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างเห็นได้ชัด ศูนย์การค้ากลายเป็นแหล่งชุมนุม พบปะสังสรรค์ เกิดปัญหาความย่อหย่อนของคุณธรรม จริยธรรม มากมาย อาทิ มีพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ ก้าวร้าวรุนแรงแต่งกายตามสมัยนิยม เห็นแก่ตัว ไม่ใส่ใจ ต่อคนรอบข้างมีการใช้เวลาว่างอย่างไม่ เหมาะสมเป็นต้น ซึ่งส่งผลเสียโดยตรงต่อประชาชนในสังคม และที่สำคัญยังส่งผลเสียต่อการพัฒนา ประเทศอีกด้วย การที่มีประชาชนได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติก็เชื่อได้ว่าเป็นการ ช่วยให้การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาหลักบุญกิริยาวัตถุ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะขึ้นชื่อว่าบุญแล้วบุญนั้นก็จะนำมาแต่ความเจริญฝ่ายเดียว เพราะคำว่า บุญหมายถึงความดี ความงามและความเจริญนั่นเอง

ประชาชน ตำบลสวนแตง เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะประชาชนใน ท้องถิ่นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐเพราะชุมชนเป็นเสมือนอริภูมิอันแรกที่จะก่อเป็น อนาคตพหุที่ใหญ่ขึ้น ฉะนั้นนอกจากจะได้รับการพัฒนาจากรัฐแล้ว ในทางพระพุทธศาสนาการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ก็จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง ถูกทาง และถูกต้องด้วย “หลักบุญกิริยา วัตถุ 3” เป็นหลักแห่งการทำบุญ หลักการทำความดี ทางทำความดี² มี ๓ ประการได้แก่ การให้ทาน

¹ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554, (กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิเจ ประดิษฐ์ 2550), หน้า 10.

² พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร: จันทรเพ็ญ, 2550), หน้า 93.

การรักษาศีล และการเจริญภาวนา เป็นหลักธรรมที่ปฏิบัติแล้ว สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีชีวิตที่ดีงาม และมีความสุข ดังพระผู้มีพระภาคตรัสไว้ว่า “ ผู้หวังประโยชน์สุข ควรฝึกฝนบำเพ็ญบุญนี้เท่านั้น ที่ให้ผลติดต่อกันไป มีสุขเป็นกำไร คือ ควรบำเพ็ญทาน ประพฤติธรรมสม่ำเสมอ และควรเจริญเมตตาภาวนาแล้ว ย่อมเข้าถึงโลกที่มีสุข ปราศจากการเบียดเบียนกัน ”³ การที่ประชาชน ปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตร เป็นการครองตนด้วยธรรมะที่เป็นความดีทั้งพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ท่ามกลางภาวะวิกฤตทางสังคม ให้พบความสำเร็จ และอยู่อย่างมีความสุขได้

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การ ปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาการ ปฏิบัติตนตามหลักบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าหลักบุญกิริยาวัตร ส่งผลให้ทุกคนที่ปฏิบัติ จะได้รับประโยชน์สุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการ ปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการ ปฏิบัติตนตาม บุญกิริยาวัตร ของ พุทธศาสนิกชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการ ปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

๑.๓ ปัญหาการวิจัย

๑.๓.๑ การปฏิบัติตนตาม บุญกิริยาวัตรของ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอ ละแม จังหวัดชุมพร มากน้อยเพียงใด

๑.๓.๒ การปฏิบัติตนตาม บุญกิริยาวัตร ของ พุทธศาสนิกชน ที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน แตกต่างกัน หรือไม่

๑.๓.๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการ ปฏิบัติตนตาม บุญกิริยาวัตรของ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

³ ข.อติ.25 / 60 /415.

ได้แก่ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ๔,๔๓๔ คน

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของ พุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

- ด้านทาน
- ด้านศีล
- ด้านภาวนา

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

๑.๕ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๕.๑ พุทธศาสนิกชน ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ พุทธศาสนิกชน ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน

๑.๕.๓ พุทธศาสนิกชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีการ ปฏิบัติตนตาม บุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน

๑.๕.๔ พุทธศาสนิกชน ที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน

๑.๕.๕ พุทธศาสนิกชน รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร แตกต่างกัน

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาการ ปฏิบัติตนตามบุญกิริยาวัตร ของพุทธศาสนิกชน มีคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

การปฏิบัติตน หมายถึง การยึดถือ การปฏิบัติตาม

หลักบุญกิริยาวัตร หมายถึง หลักแห่งการทำบุญ หรือ หลักการทำความดี ซึ่งเมื่อทำแล้ว ผู้ทำได้รับผลดีและมีความสุข สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข ประกอบด้วย

๑. การให้ทาน ได้แก่ อามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน

๒. การรักษาศีล เป็นการประพฤติตนให้เรียบร้อย ทางกายและวาจา ด้วยการปฏิบัติตาม ศีล ๕ ข้อ

๓. การเจริญภาวนา เป็นการพัฒนาตนเองด้วยการฝึกจิตใจให้อยู่ด้วยการมีสติ สมาธิ สัมปชัญญะ ความเพียร รู้จักคิดพิจารณา รู้จักผิดชอบชั่วดี

พุทธศาสนิกชน หมายถึง ประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธในเขตตำบลสวนแตง

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ๑) เพศชาย และ
- ๒) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ

- ๑) ๓๕ ปีหรือต่ำกว่า,
- ๓) ๓๖ - ๕๐ และ
- ๔) ๕๑ ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๑) ต่ำกว่าปริญญาตรี,
- ๒) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ อาชีพ คือ

- ๑) รับราชการ,
- ๒) เกษตรกรรม/งานเอกชน/ส่วนตัว/ และ
- ๓) อื่นๆ (พ่อบ้าน แม่บ้าน)

รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ต่อเดือนของตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๑) ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท,
- ๒) ๕,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท และ
- ๓) สูงกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- ๑.๗.๑ ทำให้ทราบผลการปฏิบัติตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ของพุทธศาสนิกชน ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร
- ๑.๗.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ของพุทธศาสนิกชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และอาชีพของผู้รายได้ต่อเดือน ต่างกัน
- ๑.๗.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามหลัก บุญกิริยาวัตถุ ตำบลสวนแตง อำเภอละแม จังหวัดชุมพร
- ๑.๗.๔ สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แก่พุทธศาสนิกชน ต่อไป

